

չուած վիճակով ու գաղտագողի կատարուած պայմանագրութեան երեւան եղելովը հաստատուեցաւ թէ հայերէն լեզուէն ինչպէս լեզուէն առնապէս մըն էր լոկ և թէ բնական լեզուէն էր որուն համար բաներ գտանք էին տարիներով :

Առնեկները երեւան հաւաքուած , Կիւրեմպեկ աշխատութիւնները կը չքէ և 1450 ին անցնելով Սրբազգութիւն իր ծննդավայրն՝ իր իսկ ոյժերով կը վերակախ նոն ընդհատուած գործին : Կը գծէ , կը փորէ , մետաղներու խառնուրդի փորձեր կը կատարէ անդու . և որովհետեւ ճակատագրուած էր միջոցներէ գորկ ապրելու միշտ՝ գործին շարունակութեանը համար կը կազմէ նոր ընկերակցութիւն մը ժան Ֆատարի և Բիւռ Նեօֆիլիի հետ : Ասոնցմէ առաջինը Մայանցի ջոջ ոսկերիչ մըն էր ստատուրդի , որ , ապագայ գործին արդիւնքները խրաջունելու ապահովութիւնը ստանալէ վնջ միայն՝ դրամ փոխ տուա : Իսկ Նեօֆիլ երկուստարդ գրագիր մըն էր քաջակիրք , անբաղյատելի կերպով ճարտար ընդօրինակիչ մը՝ գոր Ֆատար խիղջ փետայ առաւ իրեն :

ԿԻՐԵՄՊԵԿ, ՖԱՏԱՐԻ ԵՒ ՆԵՕՖԻԼ

կան դիմացող տառեր՝ նուրբ եզրերով : Այդ օրէն սկսեալ տպագրութիւնը հնարուած էր : Ափսոս , այդ վայրկեանէն իսկ , համար հազար զրկանքներով հոսկ ուրեմն ձեռք ձգած իր գերագոյն յաջողութեան պատենչին վրայէն՝ բազմաթիւն փաստակաւոր յանկարծ մրագնիլը տեսաւ իր աստղին : Տեսարանն ինչ շուտ փոխուած էր : — Գիտար կատարեալագործուած ըլլալով , այլ էր նոյն լեզուէն ինչպէս լեզուէն : Ընդարաւց և դրուժան Ֆատարի մտաւնեւումը կ'ըլլայ վրայէն նետել տաւ մարդը . չէ՞ մի որ առնելիքն էր ինք , ապինքն ամենագոր : Եւ անգուր փոխատուն կ'ստիպէ Կիւրեմպեկը որ նրաժարի գիտին շահագործումով գոյանալիք իրաւունքէն : Ձեռքէն կը խլէ անոր փուռը (ձուլարանը) , մամուլն ու տպարանը :

Ֆատարի այս ապերախտութեամբ բշտաւորեան մտանդուած « Տպագրութեան Հայր »-ը կը հարկադրուի տրաւմ տրխոր նեռանալ Մայանցի , անձնոյր և արիարանց գորավարի մը պէս որ ճակատամարտէն իր յաղթական վերադարձին՝ դուրս կը փախուի մայր-նայրենիքէն . . . :

Նոր արուեստը եռանդեամբ շահագործելու համար , Ֆատար ընկեր կ'ընէ իրեն՝ իր փետան Նեօֆիլը : Երկուքը մէկ կ'սկսին տպագրութեան գործին , առանց խոջանարութեան՝ ձեռագիրներու գինով ծախելով տպած գիրքերին : Գործնասերները բերանաւառ ու տոգո՛ւ էին Ֆատարի՝ Մեծ Վարդապետին հանդէպ ցոյց տուած ընդաջքէն : Յաճոգի տպարանատէրը Ս. Գրիգոր

ՏՊԱՐԱՆԸ ԺԵ. ԴԱՐՈՒՆ. — ԿԻՐԵՄՊԵԿ՝ ԳՈՐԾԻՆ ԳԼՈՒԽԸ